

REGULAMIN KONKURSU FILOZOFICZNEGO

W drodze ku mądrości

dla uczniów gimnazjów województwa mazowieckiego

(ROK SZK. 2013/2014)

1. Podstawą organizacji Konkursu jest art. 31 pkt. 7 ustawy z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 z późniejszymi zmianami), § 1-6 oraz §15 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. (Dz. U. Nr 13, poz. 125) w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2002 r. Nr 13, poz. 125).
2. Inicjatorem i organizatorem Konkursu jest Polskie Towarzystwo Filozoficzne.
3. Konkurs przeprowadza Polskie Towarzystwo Filozoficzne na zlecenie Mazowieckiego Kuratora Oświaty.
4. Zadania związane z przeprowadzeniem Konkursu realizuje Wojewódzka Komisja Konkursu Interdyscyplinarnego *W drodze ku mądrości* powołana przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty na wniosek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Filozoficznego.
5. Konkurs Filozoficzny przeprowadzany jest w trzech etapach: szkolnym, rejonowym oraz wojewódzkim:
 - a) etap szkolny przeprowadza Szkolna Komisja Konkursowa lub Międzyszkolna Komisja Konkursowa dla szkół z tej samej miejscowości powołana przez dyrektora szkoły, w której eliminacje się odbywają (powiat, gmina, dzielnica);
 - b) etap rejonowy przeprowadzają Rejonowe Komisje powołane przez Wojewódzką Komisję;
 - c) etap wojewódzki (dwuczęściowy) przeprowadza Wojewódzka Komisja Konkursu Interdyscyplinarnego *W drodze ku mądrości*;
 - d) PTF pozyskuje sponsorów, darczyńców oraz nawiązuje współpracę z organami prowadzącymi szkoły i udziela pomocy merytorycznej tym organom przygotowującym szkoły do etapu szkolnego i wojewódzkiego. PTF – w miarę swoich możliwości – organizuje spotkania konsultacyjne dla zainteresowanych gimnazjalistów i ich opiekunów.
6. **Celem Interdyscyplinarnego Konkursu Filozoficznego dla gimnazjalistów jest:**
 - a) wspieranie obowiązkowej edukacji filozoficznej w gimnazjach;
 - b) ukazywanie specyfiki problemów filozoficznych i ich odniesień do innych nauk oraz przedmiotów szkolnych; kształtowanie umiejętności integrowania wiedzy uzyskanej w edukacji szkolnej;
 - c) ukazywanie tradycji filozofii europejskiej jako fundamentu jedności kulturowej i duchowej Europy;
 - d) kształtowanie filozoficznych zainteresowań młodzieży, rozwijanie samodzielnego myślenia uczniów oraz formowanie ich wrażliwości poznawczej oraz moralnej; wspieranie utalentowanych uczniów;
 - e) wspieranie nauczycieli szkół gimnazjalnych w rozwijaniu realizacji filozoficznej ścieżki edukacyjnej.

7. **Informacje** o Konkursie Filozoficznym można otrzymać w Sekretariacie Polskiego Towarzystwa Filozoficznego - telefon: (22) 657 27 59 (00-950 Warszawa, ul. Nowy Świat 72 - Pałac Staszica, pok. 160) lub na stronie internetowej PTF www.ptfilozofia.pl
8. **Wojewódzki Koordynator Konkursu** -
Andrzej F. Ziółkowski pełni dyżury konsultacyjne w piątki w godzinach 9⁰⁰ - 11⁰⁰ pod numerem telefonu 608832895.
Kontakt e-mail: wdrodzekumadrosi@gmail.com Informacje można również uzyskać w Kuratorium Oświaty w Warszawie, tel. 551 24 00, wewn. 4111.
<http://www.kuratorium.waw.pl/pl/konkursy/interdyscyplinarne>

8. PROGRAM MERYTORYCZNY KONKURSU:

- a) Konkurs ma charakter interdyscyplinarny; jego program nawiązuje do obowiązkowej podstawy programowej z zakresu edukacji filozoficznej w gimnazjum oraz wybranych zagadnień zawartych w podstawie programowej przedmiotów: języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, historii oraz innych;
- b) Program konkursu na etapie rejonowym i wojewódzkim zawiera problemy i teksty, które pogłębiają obowiązkową edukację filozoficzną;
- c) Wymagania na etap szkolny:
Uczeń przygotowujący się do etapu szkolnego powinien wykazać się:
- znajomością krótkiej biografii oraz dokonań Sokratesa, Platona i Arystotelesa,
 - znajomością podanych pojęć, najważniejszych pytań i odpowiedzi filozofii Starożytnej Grecji,
 - znajomością przedmiotu głównych dyscyplin filozoficznych,
 - umiejętnością wykazania odrębności pytań oraz namysłu filozoficznego w oparciu o podane przykłady.
- Pojęcia: doświadczenie, hipoteza, racjonalizm, idealizm, realizm, empiryzm, sceptycyzm, stoicyzm, hedonizm, cynizm, relatywizm sofistyczny, absolutyzm, arche, intelektualizm etyczny.
- d) Wiadomości w etapie szkolnym (międzyszkolnym) sprawdzane są za pomocą testu przygotowanego i przesłanego do szkół przez Wojewódzką Komisję IKF.
- e) Wiedza i umiejętność jej zastosowania sprawdzane są w etapie rejonowym przy pomocy testu przygotowanego przez Wojewódzką Komisję; uczestnik musi ponadto wykazać się umiejętnością zredagowania krótkiego eseju.
- f) Literatura konkursowa na etap rejonowy - wypisy z dzieł filozoficznych (podane fragmenty zostaną przesłane drogą elektroniczną do szkół, które zgłoszą swój udział w konkursie):
- Presokratycy: Anaksymander, Heraklit, Parmenides, Zenon z Elei, Demokryt, Pitagoras;
 - Sofiści: Protagoras,
 - Platon, *Obrona Sokratesa (fragm.)*,
 - Platon, *Teajtet (fragm.)*,
 - Ksenofont, *Wspomnienia o Sokratesie (fragm.)*,
 - Platon, *Państwo* I, VII (*fragm.*),
 - Platon, *Timajos (fragm.)*,
 - Arystoteles, *Metafizyka A (I), E (VI) - (fragm.)*,
 - Arystoteles, *Etyka nikomachejska I, 1-4,6,7) (fragm.)*,
 - Epikur, *List do Menoikeusa (fragm.)*,

- Marek Aureliusz, *Rozmyślenia V 30, VII 9 (fragm.)*,
 - Seneka, *Listy moralne do Lucyliusza LXV (fragm.)*,
 - św. Augustyn, *Soliloquia 2.7;3.8;2.1;12 (fragm.)*,
 - św. Augustyn, *Wyznania 11;5-7;14;27;28 (fragm.)*,
 - św. Tomasz z Akwinu, *Summa teologiczna I 3,7;2.3; (fragm.)*,
 - św. Tomasz z Akwinu, , *Summa filozoficzna, I 2(fragm.)*,
- g) Wymagania na etap wojewódzki:
 Uczeń powinien wykazać się znajomością podanej literatury źródłowej oraz ogólną znajomością dorobku Sokratesa, Platona, Arystotelesa, Epikura, Demokryta, Augustyna, Tomasza z Akwinu, Kartezjusza, Kanta. Wiedza obejmująca podane treści ma odsłonić umiejętność interpretacji podanych tekstów źródłowych, umiejętność wydobywania sensu filozoficznego (pytania, problemu) z podanego tekstu literackiego, o tematyce historycznej lub społecznej, umiejętność porównania głównych koncepcji człowieka i świata według Arystotelesa i Platona.
 Pojęcia (oprócz wcześniejszych): relatywizm, determinizm, prawda, związek przyczynowo-skutkowy, imperatyw kategoryczny.
- f) Literatura konkursowa na etap wojewódzki:
 Platon, *Obrona Sokratesa*
 Platon *Państwo*, ks. VII (metafora jaskini)
 Arystoteles, *Etyka Nikomachejska*, ks. VIII – *O przyjaźni*.
 Arystoteles, *Metafizyka*, Księga Alfa.
 Św. Augustyn, *Wyznania*, ks. X., , tł. Zygmunt Kubiak
 Tomasz z Akwinu, *Summa teologiczna*, cz.1. kw.2, art.3.
 Kartezjusz, *Rozprawa o metodzie*
 I. Kant, *Co to jest Oświecenie ?*

Proponowana literatura pomocnicza dla uczniów:

Guthrie W.K.C., *Filozofowie greccy od Talesa do Arystotelesa*, Znak, Kraków 1996.
Hersch J., *Wielcy myśliciele Zachodu. Dzieje filozoficznego zdziwienia*, przeł. Krzysztof Wakar, Prószyński i S-ka, Warszawa 2001 (rozdz. Szkoła jońska i szkoła eleacka, Sokrates, Platon, Arystoteles, Epikurejczycy, św. Augustyn, Tomasz z Akwinu, Kartezjusz, Kant).
Kwiatek A., Worwąg M., *Podróż po historii filozofii. Starożytność*, Scholar, Warszawa 1997.
Markiewicz B., *Od filozofów jońskich do Pascala*. Wybór tekstów, WSiP, Warszawa 1999.
Słownik pojęć filozoficznych, red. W. Krajewski, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 1997.

Proponowana literatura pomocnicza dla nauczycieli:

Anzenbacher A., *Wprowadzenie do filozofii*, przeł. Juliusz Zychowicz, Wydawnictwo WAM, Kraków 2005.
 Copleston F., *Historia filozofii, Grecja i Rzym*, tłum. H. Bednarek, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2004.
 Jadacki J.J., *Człowiek i jego świat: propedeutyka filozofii*, Warszawa 2003.
 Reale G., *Historia filozofii starożytnej, t I-V*, tłum. I. Zieliński, RW KUL, Lublin 2005-2007
 Tatarkiewicz W., *Historia filozofii*, t.1, PWN, Warszawa 2004. Wszystkie wydania.

9. ORGANIZACJA ETAPU SZKOLNEGO:

- a) W konkursie mogą uczestniczyć na zasadach dobrowolności gimnazjaliści z terenu województwa mazowieckiego; jeżeli w szkole nie powołano Szkolnej Komisji wówczas zainteresowani uczniowie mogą przystąpić do konkursu w szkole wskazanej przez Wojewódzką Komisję IKF.
- b) Gimnazjaliści zainteresowani udziałem w konkursie zgłaszają się do nauczycieli realizujących ścieżkę edukacyjną-edukacja filozoficzna lub do dyrektora szkoły; uczeń zgłasza się najpóźniej do końca października 2013 r.
- c) Dyrektorzy gimnazjów zgłaszają gotowość uczestniczenia szkoły w konkursie do 5 listopada 2013 r. – drogą elektroniczną na adres: wdrodzekumadrosoci@gmail.com
Dyrektorzy wyznaczają szkolnego opiekuna Konkursu Filozoficznego.
- d) Gimnazjaliści, którzy złożyli kartę zgłoszenia do 5 listopada 2013 r., są dopuszczeni do etapu szkolnego i zapoznają się z materiałami pomocniczymi, które przesłane zostaną na podany w zgłoszeniu adres internetowy (przykładowe pytania i teksty źródłowe mogą być też dostępne od początku listopada na stronie internetowej: www.ptfilozofia.pl)
- e) Organizatorzy etapu szkolnego otrzymają 25 listopada 2013 r. test eliminacji szkolnych.
- f) **Etap szkolny** przeprowadzany jest w formie eliminacji pisemnych **w dniu 25 listopada 2013 r. (poniedziałek) o godz. 12.30**; egzamin pisemny etapu szkolnego stanowi test; czas na jego napisanie wynosi 90 minut.
- g) Do etapu rejonowego zgłaszani są gimnazjaliści, którzy otrzymali przynajmniej 80 % punktów z testu na etapie szkolnym; protokół Komisji Szkolnej wraz z pracami uczniów zgłaszanych do etapu rejonowego jest przesyłany do Sekretariatu PTF do 10 grudnia 2013 r.; protokoły są przesyłane wcześniej drogą elektroniczną na adres: wdrodzekumadrosoci@gmail.com; wyniki etapu szkolnego zatwierdza Wojewódzka Komisja do 17 grudnia 2013 r. (na podstawie protokołów Komisji Szkolnych oraz przesłanych prac).
- h) Ostateczne wyniki etapu szkolnego i decyzja o zakwalifikowaniu do etapu rejonowego jest przekazywana dyrektorom szkół do 20 grudnia 2013 r.; lista uczniów dopuszczonych do etapu rejonowego jest dostępna po 1 stycznia 2014 r. w Sekretariacie Polskiego Towarzystwa Filozoficznego oraz na stronie: www.ptfilozofia.pl.
- i) Etap szkolny może być przeprowadzany przez jedną ze szkół z terenu tej samej miejscowości (dzielnicy lub gminy). Wtedy tworzona jest Międzyszkolna Komisja Konkursu Filozoficznego.

10. ORGANIZACJA ETAPU REJONOWEGO

- a) **Etap rejonowy** przeprowadzany jest w formie eliminacji pisemnych **15 lutego 2014r.**
- b) Egzamin pisemny w etapie rejonowym składa się z testu oraz samodzielnie zredagowanego eseju.
- c) Prace sprawdzone są przez członków Komisji Rejonowych powołanych przez Wojewódzką Komisję IKF (każda praca jest sprawdzona przez dwie osoby).
- d) Do etapu wojewódzkiego przechodzą uczniowie, którzy uzyskają ponad 80% punktów.
- e) Wyniki etapu rejonowego podane są przez WKIKF **1 marca 2014 r.** na stronie: www.ptfilozofia.pl

11. ORGANIZACJA ETAPU WOJEWÓDZKIEGO

- a) **Etap wojewódzki** (finałowy) odbywa się w Warszawie **29 Marca 2014 r.** (sobota) w miejscu podanym przez WKKF do 31 stycznia 2014 r.
- b) Składa się z części pisemnej i ustnej.
- c) Tematyka egzaminu na poziomie zawodów wojewódzkich określona jest przez WKKF i zawiera - oprócz obowiązkowej podstawy programowej z edukacji filozoficznej - wybrane zagadnienia programowe z innych przedmiotów mające związek z filozofią oraz wybrane z literatury konkursowej fragmenty tekstów filozoficznych; tematyka jest dostępna po 31 stycznia na stronie internetowej.
- d) Egzamin pisemny polega na rozwiązaniu testu; czas na jego napisanie wynosi 60 min.
- e) Do egzaminu ustnego przystępują uczniowie, którzy uzyskali 80 % punktów z pisemnego testu. Komisja Wojewódzka może obniżyć ten próg, jeśli przekroczyło go mniej niż 10 uczestników.
- f) Egzamin ustny polega na odpowiedzi na dwa pytania z wylosowanego zestawu oraz na interpretacji tekstu filozoficznego.
- g) Tytuł finalisty otrzymują ci uczniowie, którzy wzięli udział w części pisemnej eliminacji finałowych.
- h) Listę laureatów konkursu ogłasza Wojewódzka Komisja po zebraniu sprawozdań z przebiegu egzaminów ustnych od wszystkich Komisji etapu wojewódzkiego (z egzaminów ustnych); listę tę tworzy się, sumując liczbę uzyskanych punktów przez uczestników w części ustnej i pisemnej egzaminu, przyjmując jako zasadę, że uczestnik, aby otrzymać tytuł laureata, musi uzyskać co najmniej 80 % punktów w części ustnej i pisemnej. W wyjątkowych sytuacjach, kiedy mniej niż 5 uczniów przekroczy ten próg, Komisja Wojewódzka może go obniżyć.

12. TERMINARZ KONKURSU:

Terminarz konkursu ustala Przewodnicząca WKKF do końca sierpnia 2013 r.. Terminarz będzie dostępny w Sekretariacie Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, w Sekretariacie Wydziału Kształcenia Podstawowego i Gimnazjalnego Kuratorium Oświaty w Warszawie oraz u dyrektorów gimnazjów. Zgłoszenia i protokoły przesłane po ustalonym terminie nie będą brane pod uwagę.

ETAP SZKOLNY, REJONOWY I WOJEWÓDZKI (najważniejsze daty):

- a) gimnazjaliści zgłaszają się najpóźniej do końca października;
- b) dyrektorzy gimnazjów zgłaszają szkołę do Konkursu do 5 listopada 2012 r.;
- c) **etap szkolny** przeprowadzany jest w formie eliminacji pisemnych **w dniu 25 listopada 2013 r.;**
- d) protokół Komisji Szkolnej jest przesyłany na adres PTF do 10 grudnia 2013 r.;
- e) wyniki etapu szkolnego są zatwierdzane do 17 grudnia 2013 r.
- f) **etap rejonowy** odbędzie się **15 lutego 2014r.** (sobota).
- g) wyniki etapu rejonowego są zatwierdzone do 1 marca 2014 r.
- h) **etap wojewódzki** przeprowadzany jest **w dniu 29 marca 2014 r.** (sobota).

13. KOMISJE KONKURSOWE:

- a) dyrektorzy gimnazjów powołują Szkolne Komisje Konkursu Filozoficznego, przewodniczącym komisji może być nauczyciel realizujący (lub koordynujący) ścieżkę edukacji filozoficznej w gimnazjum; dyrektor powołuje szkolnego opiekuna konkursu;
- b) mogą być tworzone Międzyszkolne Komisje Konkursu Filozoficznego dla szkół z terenu tej samej miejscowości (gminy, dzielnicy);
- c) w skład komisji konkursowych etapu szkolnego, rejonowego oraz wojewódzkiego (część ustna) nie mogą wchodzić mniej niż 3 osoby;
- d) Szkolne i Rejonowe Komisje sprawdzają i punktuja testy (eseje) wg przygotowanego przez WKIKF klucza; prace testowe uczniów są kodowane;
- e) rozkodowanie prac następuje po ich sprawdzeniu;
- f) po sprawdzeniu testów Szkolne i Rejonowe Komisje spisują protokół i wraz z pracami tych uczestników etapu szkolnego, którzy zostali dopuszczeni do etapu wyższego, przesyłają na adres Polskiego Towarzystwa Filozoficznego ;
- g) Wojewódzka Komisja weryfikuje i zatwierdza wyniki eliminacji wszystkich stopni;
- h) Wojewódzka Komisja powołuje komisje konkursowe na etap rejonowy i wojewódzki, jak również zleca przygotowanie wszelkich zadań konkursowych;

14. ZASADY OCENY PRAC PISEMNYCH I USTNYCH

Prace uczestników we wszystkich etapach ocenia 2 recenzentów.

15. TRYB ODWOŁAWCZY

Od ustalonych przez komisje poszczególnych etapów przysługuje uczestnikowi odwołanie do przewodniczącej Wojewódzkiej Komisji Konkursu złożone w terminie nie dłuższym niż 7 dni, licząc od dnia ogłoszenia wyników.

16. Uprawnienia uczestników i laureatów oraz zaświadczenia dla nauczycieli:

- a) laureaci i finaliści otrzymują stosowne zaświadczenie podpisane przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty; na zaświadczeniach umieszczona jest informacja o uzyskanej liczbie punktów, ustala się ją na podstawie wyników testu rejonowego - dla finalistów; na podstawie wyników eliminacji finałowych - dla laureatów;
- b) laureaci i finaliści otrzymują uprawnienia podczas rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych określone w Zarządzeniu Mazowieckiego Kuratora Oświaty;
- c) Wojewódzka Komisja może wydawać dyplomy oraz przyznawać finalistom i laureatom nagrody ze środków ufundowanych przez osoby prawne bądź fizyczne zainteresowane rozwojem Konkursu Filozoficznego;
- d) nauczyciele opiekujący się przygotowaniem finalistów otrzymują stosowne zaświadczenia podpisane przez Przewodniczącą Wojewódzkiej Komisji Konkursu Interdyscyplinarnego *W drodze ku mądrości*.

